

Cristina-Violeta Ungureanu este conf. univ. dr. habil. la Universitatea Națională de Știință și Tehnologie POLITEHNICA București.

Liviu Țăranu – istoric, în prezent director al Institutului Cultural Român de la Beijing.

Cristina-Violeta Ungureanu, Liviu Țăranu, *Regina Maria a României: Despre viață. Atitudini, percepții și reprezentări*
Queen Marie of Romania: About life. Attitudes, perceptions and representations

© 2024 Institutul European, pentru prezenta ediție

INSTITUTUL EUROPEAN

Iași, str. Bălușescu nr. 2, cod 700469, OP 6, CP 1309

euroedit@hotmail.com; www.euroinst.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
UNGUREANU, CRISTINA VIOLETA

Regina Maria a României: despre viață: atitudini, percepții și reprezentări = Queen Marie of Romania: about life: attitudes, perceptions and representations / Cristina-Violeta Ungureanu, Liviu Țăranu. - Ed. bilingvă. - Iași: Institutul European, 2024

Conține bibliografie

ISBN 978-606-24-0374-4

I. Țăranu, Liviu

94

929

Reproducerea (parțială sau totală) a prezentei cărți, fără acordul Editurii, constituie infracțiune și se pedepsește în conformitate cu Legea nr. 8/1996.

PRINTED IN ROMANIA

Cristina-Violeta Ungureanu
Liviu Țăranu

**Regina Maria a României:
despre viață
Atitudini, percepții și reprezentări**

**Queen Marie of Romania:
About life
Attitudes, perceptions and representations**

Ediție bilingvă

Traducere, Cuvânt-înainte și Studiu introductiv
de Cristina-Violeta Ungureanu și Liviu Țăranu

INSTITUTUL EUROPEAN
2024

CUPRINS

Cuvânt-înainte	/ 9
Studiu introductiv	/ 11
Context istoric și biografic	/ 11
Atitudini, percepții și reprezentări	/ 23
Notă asupra ediției	/ 49
Despre dragoste	/ 50
Despre frumusețe	/ 57
Despre femei	/ 65
Despre bărbați	/ 72
Despre căsătorie	/ 79
Despre perseverență. Virtuțile perseverenței	/ 86
Despre îmbrăcăminte	/ 89
Despre bătrânețe	/ 93
Referințe bibliografice	/ 101

CONTENTS

Introductory Study / 107

Historical and Biographical Context / 107

Attitudes, perceptions and representations / 119**Note on the edition / 143****The all-absorbing question of Love / 145****About Women / 151****About Men / 158****About Marriage / 165****About Beauty / 172****Des vertus de la Persévérance / 181****Women's Dress and Women's Tongue as Influence
upon the Marriage Problem / 184****About Old Age / 188****Anexe Foto (Facsimile) / 195**

Cuvânt-înainte

Viața ar fi un deșert fără dragoste și totuși cât de des face aceasta din viață un deșert. O spune, pe cât de simplu, pe atât de profund, după experiențele de multe ori amare ale vieții, Regina Maria în însemnările sale.

Probabil, mulți dintre cititori se vor întreba: Încă o carte despre Regina Maria? S-a publicat destul în ultimii ani, ce ar mai fi nou, ce ar mai fi inedit despre ea?

Ei bine, cartea de față este mai puțin despre Regina Maria și mai mult despre viața fiecăruia dintre cei care vor avea curiozitatea să o răsfoiască. Este despre cum să înțelegi viața, valorile și temele ei fundamentale. Desigur, aceasta prin prisma experiențelor de viață ale Reginei, și a răspunsului pe care l-au primit, la un moment sau altul, admiratorii săi care căutau un sfat, o apreciere, o sentință din partea ei, pentru a-și ghida viața.

Volumul de față conține o selecție din scrierile inedite în România ale Reginei Maria, aflate în colecțiile de documente de la Arhivele Naționale din București: Fondul Regina Maria Personale și Casa Regală Miscelanee. Articolele, adevărate tablete de înțelepciune concentrată pentru înțelegerea vieții omului, au fost scrise, în anii 1920-1930, predominant în limba engleză, fiind destinate publicării în mass-media occidentală.

Cartea este însoțită de un generos studiu introductiv în care textele Reginei Maria sunt încadrate în epocă, cu necesarele precizări biografice, trecând apoi la o analiză detaliată a atitudinilor, percepțiilor și reprezentărilor sociale prezente în însemnările Reginei noastre.

Aceasta se numără, cu siguranță, printre scriitorii primei jumătăți a veacului trecut, care au reușit să îmbine subtil și fin curgerea vremii, prin contraste și clivaje, de la viața în înalta societate urbană până la cea a satului românesc, un sat cufundat în tradiții de nezdruccinat, și să anticipeze în cele din urmă o schimbare majoră sub presiunea modernității.

Abilitatea de a naviga prin viață și de a-și găsi locul în societate este parte integrantă a condiției omului modern, pe care ea îl surprinde în cele mai ascunse, dar profunde detalii.

Articolele scrise de Regina Maria sunt, în esență, o tabletă de cunoaștere a lumii, în care sufletul omului este centrul, susținut de virtuți. Ca urmare, lectura acestor însemnări poate căpăta valențe terapeutice tocmai prin întâlnirea pe care i-o propune cititorului cu reprezentările ei despre viață, cu atitudini, cu șoapte, cu sentimente, cu dezvăluiri, cu imperative, cu năzuințe. Acestea ajută negreșit la lărgirea unor perspective, dar și la depășirea etichetărilor persoanelor din jur pe baza unor exemple, chiar dacă aceste sunt bine definite și argumentate.

Departate de a fi desuete, subiectele pe care Regina Maria le propune în însemnările sale, acum mai bine de 100 de ani, se integrează perfect în percepția și nevoia de înțelegere a cititorului contemporan. Că este vorba **despre dragoste, despre femei și bărbați, despre căsătorie și frumusețe, despre perseverență și virtuțile perseverenței, despre îmbrăcăminte ori bătrânețe**, cititorul se va simți neconținut atras de acest sanctuar numit literatura Reginei Maria, atunci când caută o direcție în viața sa.

Autorii

Studiu introductiv

Context istoric și biografic

În anul 1925, la București, Regina Maria acorda un interviu unui ziarist american care, între altele, i-a adresat câteva întrebări considerate inadecvate de către regină. Iată dialogul așa cum a fost consemnat în jurnalul Reginei: „Cum reușește Maiestatea Voastră să rămână atât de tânără și de frumoasă? E un lucru care le interesează pe americance mai mult decât orice!». Am răs cu poftă și apoi am spus: «Cred că se datorează bunei dispoziții, bunei digestii și interesului față de semenii», că «nu am niciun secret al frumuseții» pe care să-l împărtășesc, dar că sfatul pe care îl dau femeilor care folosesc multe cosmetice e «să-și spele bine fețele în fiecare seară înainte de culcare»”.

Am considerat relevant să începem această încadrare de tip istoric și biografic cu întrebările jurnalistului american, tocmai pentru că acesta nu a fost singurul moment în care Reginei i s-au pus astfel de întrebări, ci dimpotrivă, în lungile ei călătorii din anii '20 ai secolului trecut, adesea a fost rugată să ofere o „rețetă” pentru o viață fericită și împlinită. Regina a răspuns de fiecare dată în felul său original, prin replici acide uneori, pline de umor alteori, dar mereu îmbibate de înțelepciune. Iar cel mai important lucru, din perspectiva deopotrivă a filologului cât și a istoricului, este că a înțeles să lase multe dintre aceste sfaturi așternute pe hârtie. A avut convingerea că dincolo de marile fapte și decizii pentru

destinul României și al românilor, ceea ce va rămâne după firescul sfârșit, erau însemnările sale. Rostul acestora era nu doar de a împărtăși din înțelepciunea și viața trăită de ea ci și de a transmite posterității ceea ce ea a simțit și trăit în mod direct, fără deformările inerente ale unora sau altora care s-ar fi oprit în studiul lor asupra biografiei marii noastre Regine.

La 18 iulie 1938, orele 17,30, la Pelișor, se stingea după suferința dată de o boală mai rară cea care în epocă era recunoscută fără ezitare drept Regina tuturor românilor. Pretutindeni se putea vedea culoarea preferată – violet. Regina ceruse anterior, în scris, înlocuirea negrului mortuar obișnuit cu violetul, catafalcul învelit în roșu, iar sicriul acoperit cu tricolorul național. Corpul reginei era dus la București, la 21 iulie, și expus la Cotroceni, în salonul alb unde fusese pregătită o splendidă etalare de protocol. În mormântarea este amânată trei zile pentru a îngădui sosirea membrilor altor Case regale. Trei zile la rând o mulțime imensă își ia adio de la Maria. În cea de a treia zi corpul neînsufletit al reginei e mutat de la Cotroceni în sala tronului de la Palatul regal. Apoi, la 24 iulie, trupul reginei e așezat într-un vagon deschis pentru ultima călătorie, la Curtea de Argeș.

La scurtă vreme este publicată scrisoarea sa către români: „Când veți citi aceste rânduri, poporul meu, eu voi fi trecut pragul tăcerii eterne... Și totuși, pentru marea iubire pe care v-am dat-o cheazășie, doresc să vă vorbesc din nou... Am devenit a voastră, pentru bucurie și pentru mâhnire. Când privesc în urmă, este greu să spun care a fost mai mare, bucuria sau mâhnirea. Eu cred că mai mare a fost bucuria, dar prea îndelungată a fost mâhnirea”¹.

¹ *Maria, Regina în Maria a României. Portretul unei mari regine*, vol. 1, coord. și coautor Narcis Dorin Ion, Sinaia, 2018, p. 127.

Era sinteza unei vieți cu suferințe și căderi cu care probabil puțini muritori au putut avea de-a face în cursul vieții lor. Să amintim aici doar un moment de glorie precum cel al intrării trupelor române în Budapesta, prilej de mare bucurie pentru Regină: „Un moment mare pentru România noastră fermă, loială și fidelă. În București, regele și cu mine am asistat la formidabilele manifestații de bucurie. De fiecare dată când ieșeam, automobilul nostru era aproape rupt în bucăți de către mulțimea care se înghesuia în jurul nostru, plasându-ne în centrul veseliei lor”. Primește mii de telegrame entuziaste ce conțin multe laude pentru armata română și pentru ea. „Am toate virtuțile, scria ea cu umor, sunt mama poporului, sunt o sfântă soră de caritate, sunt mama orfanilor, alinătoarea celor în suferință, îndrumătoarea și susținătoarea celor slabi. Sunt o mare diplomată, sunt o patriotă puternică...”².

Maria poposise în țara ei de adopție în anul 1893, ca soție a Principelui Moștenitor Ferdinand. Țara care devenea a doua sa patrie era în plină afirmare în această parte a Europei, o Europă în care țara sa de origine, Regatul Unit, alături de Franța, Germania și Rusia făceau regulile și hotărau destinul unor țări mici precum România.

Cu regele Carol I, de sânge și educație germană, aflat în fruntea treburilor țării încă de la 1866, se obținuseră serioase progrese în afacerile interne și în poziția externă a tânărului stat dintre Carpați și Dunăre. Se obținuse independența regatului după un război purtat cu turcii, în anii 1877-1878, ceea ce a asigurat libertatea de mișcare în treburile interne și externe și, în mod cu totul deosebit, s-a purces la modernizarea statului român. Se construiseră instituții moderne și se pusese bazele

² *Ibidem*, p. 93.

dinastiei pe care Maria avea datoria de a o continua și consolida. Prin pacea semnată la București după al doilea război balcanic din anul 1913, era alipită la trupul țării Dobrogea de sud, fiind recunoscută linia Turtucaia-Balcic drept noua frontieră între România și Bulgaria unde își va găsi Regina locul său de refugiu sufletesc!

Izbucnirea Primului Război Mondial în vara anului 1914 a dezvăluit un vechi tratat secret, încă din anul 1883, care lega România de Tripla Alianță (Imperiul German), regele Carol I fiind convins că cel mai onorabil ar fi fost gestul de a intra în război de partea Germaniei. Opinia publică era însă de partea Antantei, socotind că astfel Ardealul va fi adus la trupul țării. Opoziția fermă a unei părți a clasei politice de la București, precum și o mai veche suferință vor duce în toamna anului 1914 la moartea regelui. Succesorul său, regele Ferdinand, sub influența soției, regina Maria, va asculta glasul opiniei publice românești. În acest sens, mai târziu, într-o scrisoare, Maria justifica implicarea ei în treburile politice prin aceea că nu se aflau oameni, mai ales nu erau bărbați care să se implice în treburile publice. Și de aceea s-a făcut apel și la ea. Și dacă nu s-a găsit la ea, totdeauna, înțelepciune, s-au găsit curaj, cutezanță, permanentă bunăvoință, energie.

La 14 august 1916, regele Ferdinand a prezidat Consiliul de Coroană în care s-a luat hotărârea ca România să intre în război împotriva Puterilor Centrale, implicit și a Germaniei, țara sa natală. Ca reacție imediată, familia Hohenzollern l-a renegat, Ferdinand asumându-și însă „realizarea idealului nostru național, adică întregirea neamului, prin eliberarea teritoriilor locuite de români, care se găsesc astăzi în teritoriile înglobate în monarhia austro-ungară”.

Din nefericire, cu tot entuziasmul din faza inițială a războiului, a succeselor prin înaintarea rapidă a armatei române în Transilvania, apoi și din cauza unor decizii politice și mai ales militare eronate, lupta pe mai multe fronturi, situația complicată creată prin intrarea Bulgariei în război alături de Puterile Centrale, sorții pe câmpul de luptă s-au întors împotriva României. În iarna anilor 1916-1917, o mare parte din teritoriul României a fost ocupat de trupele germane.

După înfrângerile suferite de armata română în Oltenia și Muntenia, după pierderea bătăliei pentru București, familia regală și întregul guvern se refugiază în decembrie 1916 la Iași. Pentru cuplul regal această perioadă a fost extrem de grea: la numai 3 ani principele Mircea, cel de-al șaselea copil moare de febră tifoidă și e îngropat în grabă la București, în ajunul evacuării capitalei. Tifosul exantematic a făcut ravagii și în anul următor, mulți români fiind victime. Pe lângă înfrângeri, boală, frig și foame și-au făcut apariția și agitatorii bolșevici veniți din Basarabia care instigau soldații români demoralizați la răscoală împotriva „clasei asupritoare” și a monarhiei, precum și la abandonarea luptei. Însă chiar și în acest context, deși știa ce forțe enorme are în față, Regina nu a putut fi clintită în convingerile și acțiunile sale. Determinarea sa, curajul și neacceptarea vreunui compromis au fost salvatoare în multe momente de cumpănă prin care a trecut țara în anii 1916-1918. Un astfel de moment este tocmai cel al neutralizării trupelor rusești staționate la Iași, care, molipsite de virusul revoluției bolșevice, au amenințat autoritățile românești. S-a acționat prompt, asta și pentru că Regina insistase că „ar trebui să le arătăm colții în loc de a sta liniștiți și de a-i lăsa să ne amenințe. Întâmplările dovediră că aveam dreptate în presupunerile mele; la primul semn de împo-

trivire din partea trupelor noastre, revoluționarii fără a protesta, puseră jos armele îndată”³.

Prin tot ceea ce a făcut, Regina a fost, potrivit propriei și modestei recunoașteri, un „bun oștean”. Însă toți cei care au cunoscut-o i-au mulțumit pentru „neclintita încordare a împotrivirii” sale, recunoscând că Regina a fost modelul care i-a inspirat, care i-a mobilizat la luptă. Mergând în tranșee, printre soldați, regele Ferdinand și regina Maria au promis reformă agrară prin care o parte importantă din pământul țării urma să le revină prin împroprietărire. S-a creat astfel o strânsă legătură între dinastie și popor, cu o puternică motivație și un moral ridicat în condițiile vitrege ale anilor 1917-1918: „soldații noștri prost hrăniți, înarmați insuficient, rareori lăudați, veșnic obosiți, au rămas credincioși regelui, de neclintit în mijlocul debandadei foștilor aliați. Am trăit printre ei pretutindeni, în spitale, pe front, chiar și în tranșee, i-am văzut înfometați, scheletici, renăscând la viață, redevenind ființe sănătoase și puternice. Juraseră să reziste ca un zid pentru a apăra ultima părticică de pământ românesc care era încă al nostru”, avea să scrie Regina Maria în *Povestea vieții mele*.

Istoricii sunt unanimi în a recunoaște faptul că, în timpul războiului, Ferdinand și mai ales regina Maria, au contribuit în mod esențial la concentrarea efortului de război și la păstrarea moralului armatei, în condiții foarte grele: Rusia încheiase un tratat de pace separat și astfel frontul estic rămăsese total descoperit, România fiind singură împotriva Puterilor Centrale.

Regina Maria s-a implicat în multe din deciziile politice, le-a influențat, având relații cu majoritatea

oamenilor politici, apropiată fiind de mai toți diplomații străini acreditați la București și în contact cu lumea politică europeană. A avut știința dialogului, stăpânind arta conversației. Totdeauna foarte bine informată, discuta cu regele chestiunile mai mult sau mai puțin importante, primea miniștri, diplomați, oameni politici sau de cultură și artă, ținea discursuri, participa la festivități, avea inițiative, exprima puncte de vedere⁴.

După semnarea Armistițiului de la Focșani (26 noiembrie 1917) între România și Puterile Centrale, deși ceilalți oameni politici alături chiar de soțul său, considerau acest act drept o manevră diplomatică menită să câștige timp, regina Maria a fost singura care a considerat-o drept o greșeală, un angrenaj în care România și-a prins mâna. Ce va urma va confirma intuiția ei, Puterile Centrale nefăcând altceva decât să „strângă șurubul angrenajului” conducând în câteva luni la semnarea unei păci separate umiltoare pentru români. Regina s-a opus cu vehemență semnării acestei păci, care punea România în imposibilitatea de a mai participa la conferința de pace, în cazul unei victorii a Antantei. Într-un act fără precedent și singular în timpul vieții sale, Regina i-a înfruntat pe cei trei mari oameni politici care hotărau destinul României la acel moment: Ferdinand, Ionel Brătianu și prințul Barbu Știrbey. Regina l-a avut de partea sa și pe fiul său, principele Carol (viitorul rege Carol al II-lea), care în Consiliul de Coroană din 3 martie 1918 opunându-se acceptării păcii separate avea să declare: „Sper ca în această țară se va găsi un om de stat care să ajute pe Rege să nu semneze o pace înjositoare!”.

³ Regina Maria, *Povestea vieții mele*, vol. 3, Editura Rao, București, 2011, p. 400.

⁴ *Maria a României. Portretul unei mari regine*, vol. 1, coord. și coautor Narcis Dorin Ion, Sinaia, 2018, p. 66.

Introductory Study

Historical and Biographical Context

In 1925, in Bucharest, Queen Marie granted an interview to an American journalist who, among other things, asked her some questions considered inappropriate by the queen. Here is the dialogue as recorded in the Queen's diary: "How does Your Majesty manage to stay so young and beautiful? It's something that interests American women more than anything else!". I laughed heartily and then said: "I think it's due to good mood, good digestion and interest in fellow human beings", that "I don't have any beauty secrets" to share, but that the advice I give women who use a lot of cosmetics is "to wash their faces well every night before going to bed".

We considered it relevant to begin this historical and biographical framing with the questions of the American journalist, precisely because this was not the only time when the Queen was asked such questions, but on the contrary, during her long travels in the 1920s, she was often asked to provide a "recipe" for a happy and fulfilled life. The Queen responded each time in her original way, with sometimes acid lines, sometimes humorous, but always steeped in wisdom. And the most important thing, from the perspective of both the philologist and the historian, is that she understood to leave many of these tips on paper. She was convinced that beyond the great deeds and decisions for the destiny of Romania and of the Romanians, what will remain after the natural end, would be her notes. Their purpose was

not only to share the wisdom and life lived by her, but also to transmit to posterity what she felt and lived directly, without the inherent distortions of some or others who, during their study, encountered the biography of our great Queen.

On July 18, 1938, at 5:30 p.m., in Pelișor, the one who in the era was recognized without hesitation as the Queen of all Romanians passed away after suffering from a rare disease. Everywhere one could see her favourite colour – purple. The Queen had previously requested, in writing, the replacement of the usual mortuary black with purple, the catafalque wrapped in red, and the coffin covered with the national colours. The queen's body was taken to Bucharest, on July 21, and exposed in Cotroceni, in the white salon where a splendid display of protocol had been prepared. The funeral was delayed three days to allow members of other Royal Houses to arrive. Three days in a row, a huge crowd said goodbye to Marie. On the third day, the lifeless body of the queen was moved from Cotroceni to the throne room of the Royal Palace. Then, on July 24, the queen's body was placed in an open wagon for the last journey, to Curtea de Argeș.

Shortly after, her letter to the Romanians was published: “When you read these lines, my people, I will have crossed the threshold of eternal silence... And yet, for the great love I have given you, I wish to speak to you again... I became yours, for joy and for sorrow. When I look back, it's hard to say which was greater, the joy or the sadness. I think that the joy was greater, but the sorrow was too long”²⁰.

²⁰ *Maria, Regina în Maria a României. Portretul unei mari regine*, vol. 1, coord. și coautor Narcis Dorin Ion, Sinaia, 2018, p. 127.

It was the synthesis of a life of ups and downs that probably few mortals have had to deal with in their lifetime. Let's mention here just one moment of glory like that of the entry of the Romanian troops into Budapest, an occasion of great joy for the Queen: “A great moment for our firm, loyal and faithful Romania. In Bucharest, the king and I witnessed formidable manifestations of joy. Every time we got out, our car was almost torn to pieces by the crowd that crowded around us, placing us at the center of their merriment.” She received thousands of enthusiastic telegrams containing many praises for the Romanian army and for her. “I have all the virtues,” she wrote humorously, “I am the mother of the people, I am a holy sister of charity, I am the mother of orphans, the comforter of those in suffering, the guide and supporter of the weak. I am a great diplomat; I am a strong patriot...”²¹.

Marie had settled in her adopted country in 1893, as the wife of Crown Prince Ferdinand. The country that was becoming her second homeland was in ascension in this part of Europe, a Europe where her country of origin, the United Kingdom, along with France, Germany and Russia made the rules and decided the destiny of small countries like Romania.

With King Charles I, of German blood and education, at the head of the country's affairs since 1866, serious progress had been made in the internal affairs and in the external position of the young state between the Carpathians and the Danube. The independence of the kingdom was obtained after a war with the Turks, in the years 1877-1878, which ensured freedom of movement in internal and external affairs and, in a very special way,

²¹ *Ibidem*, p. 93.

the modernization of the Romanian state was carried out. Modern institutions had been built and the foundations of the dynasty were laid which Marie had the duty to continue and strengthen. Through the peace signed in Bucharest after the second Balkan war in 1913, the Southern Dobrogea was attached to the body of the country, the Turtucaia-Balcic line being recognized as the new border between Romania and Bulgaria where the Queen would find her place of spiritual refuge!

The outbreak of the First World War in the summer of 1914 revealed an old secret treaty, dating back to 1883, that linked Romania to the Triple Alliance (German Empire), King Carol I being convinced that the most honorable gesture would have been to go to war with Germany's side. However, public opinion was on the side of the Entente, believing that this way Transylvania would be brought to the body of the country. The firm opposition of a part of the political class from Bucharest, as well as an older suffering, would lead to the king's death in the fall of 1914. His successor, King Ferdinand, under the influence of his wife, Queen Marie, listened to the voice of Romanian public opinion. In fact, later, in a letter, Marie justified her involvement in political affairs by the fact that there were no people, especially no men, to get involved in public affairs – of which she was endeared. She possessed lots of wisdom, courage, bravery, permanent goodwill, and tones of energy.

On August 14, 1916, King Ferdinand presided over the Crown Council in which the decision was made for Romania to go to war against the Central Powers, implicitly including Germany, his native country. As an immediate reaction, the Hohenzollern family disowned him, but Ferdinand assumed “the realization of our national ideal, i.e. the wholeness of the nation, by

liberating the territories inhabited by Romanians, which are found today in the territories included in the Austro-Hungarian monarchy”.

Unfortunately, with all the enthusiasm of the initial phase of the war, of the successes due to the rapid advance of the Romanian army in Transylvania, then due to some erroneous political and especially military decisions, the fight on several fronts, the complicated situation created by Bulgaria's entry into the war alongside the Central Powers, the fates on the battlefield turned against Romania. In the winter of 1916-1917, a large part of Romania's territory was occupied by German troops.

After the defeats suffered by the Romanian army in Oltenia and Muntenia, and after the loss of the battle for Bucharest, the royal family and the entire government took refuge in Iasi in December 1916. For the royal couple, this period was extremely difficult: at only 3 years old, Prince Mircea, the sixth child, died of typhoid fever and was hastily buried in Bucharest, on the eve of the evacuation of the capital. Exanthematic typhus wreaked havoc the following year as well, with many Romanians being victims. In addition to defeats, disease, cold and hunger, Bolshevik agitators from Bessarabia also appeared, instigating the demoralized Romanian soldiers to revolt against the “oppressing class” and the monarchy, as well as to abandon the fight. But even in this context, knowing the enormous forces before her, the Queen could not be swayed in her convictions and actions. Her determination, courage and non-acceptance of any compromise were saviours in many critical moments that the country went through in the years 1916-1918, an example being that of the neutralization of the Russian troops stationed in Iasi, which, infected by the